

SIVISTYSTOIMEN TOINEN OSAVUOSIKATSAUS AJALTA 1.1.2016–31.8.2016

eOVK – uutismainen tiivistelmä

Sivistystoimen tulojen ennustetaan kokonaisuudessaan ylittävän ja menojen toteutuvan talousarvion mukaisena vuonna 2016. Varhaiskasvatuksen tulojen arvioidaan alittuvan, koska hoitopaikkatakuu kesäkuukausina vähentää tulojen toteutumaa vuositasolla, toisaalta perusopetuksen tulojen arvioidaan ylittävän ennakoitua suurempien valtionavustusten johdosta. Varhaiskasvatuksessa menoissa arvioidaan tulevan ylitystä asiakasmäärän nousun johdosta. Säästöä arvioidaan syntyvän Variassa, jossa opiskelijamäärä ei kasva suunnitellusti.

Talousarvion toteutuminen 2016

Vuoden toisen kolmanneksen raportointiajankohdan mukaan toimialan talousarvion tulojen arvioidaan ylittävät 1,7 M€. Perusopetuksen tuet ja avustukset ylittivät n. 1,8 M€, varhaiskasvatuksessa kesäkuukausien hoitopaikkatakuun vuoksi maksutuotot alittuvat n. 0,8 M€ ja ruotsinkielisellä tulosalueella hoitopäivämaksut alittuvat n. 0,2 M€ sekä kirjaston tulot alittuvat n. 0,05 M€. Kokonaistuloennusteeseen lisäävästi vaikuttaa myös kulttuuri-, liikunta- sekä nuorisopalvelujen hankkeisiin saadut avustukset, joiden käyttö vastaavasti kirjautuu myös menoihin.

Toimialan talousarvion ennustetaan menojen osalta toteutuvan arvioiden mukaisena. Suurin menoylitysarvio on varhaiskasvatuksen tulosalueella n. 1,1 milj. euroa johtuen palvelusetelin vuosikustannusten ylittymisestä ja lapsimäärän kasvusta. Suurin arvio menojen alittumisesta on ammattiopisto Variassa 1,5 milj. euroa, koska talousarvion mukaista opiskelijamäärää ei saavuteta ja tutkinnon perusteiden muutokset ja valtion leikkaukset on otettu huomioon opetuksen resursoinnissa. Tammikuun aloituspaikoista täyttyi vain 31,4 %, eikä elokuun aloituspaikoilla pystytäkään kattamaan tammikuun vajea.

Yhteisiin palveluihin on kirjattu menojen alitukseksi 0,8 M€, joka liittyy koko toimialan lomapalkkavelan Kuel %-n korjauksiin v:ltä 2015. Summa tullaan jakamaan tulosalueille kun laskelma jaosta valmistuu. Kirjaston kuljetukset siirtyivät loppuvuonna 2015 hankintakeskukselta kirjaston itsensä hoidettaviksi. Kuljetuksen määräraha ei kuitenkaan siirtynyt kirjaston talousarvioon, joten kirjaston menot ylittävät budjetoidun 60 000 eurolla.

Irtaimen omaisuuden määrärahan riittävyyteen tuo haasteita uusien päiväkotipaviljonkien kalustaminen ja Martinuksen näyttämönosturin hankinnan siirtyminen tälle vuodelle. Liikuntayhtiöiden kaluston kunto asettaa irtaimen omaisuuden määrärahaan kustannuspaineita jo tälle vuodelle.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Perusopetus

Oppilasmäärän arvioidaan nousseen 560 oppilaalla syksyn 2015 tasoon nähden.

Perusopetuksen tulosalueella uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2016, joka sisältää mm. vuosiluokkien 1.-2. varhennetun englannin opetuksen ja A2-kieliryhmien aloitusryhmäkoon pienentämisen.

Yhdeksäsluokkalaisten yrityskylätoiminta on käynnistynyt kirjaston tiloissa.

Perusopetuksen iltapäivätoiminnan asiakasmaksuja on voitu huoventaa 1.8.2016 alkaen 35 prosentilla perheen tulotason mukaan. Maksuhuojennusrajat perustuvat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaisiin päivähoidon asiakasmaksujen tulo-rajoihin. Tällä hetkellä maksuhuojennus koskettaa 160 perhettä. Lisäksi opetuslautakunta on päättänyt, että

iltapäivätoiminnan asiakasmaksuja korotetaan 1.8.2016 alkaen siten, että asiakasmaksu on 4 tunnin päivittäisestä toiminnasta 100 euroa ja 5 tunnin päivittäisestä toiminnasta 130 euroa kuukaudessa.

Kuntien saamaa valtionavustusta koulujen kerhotoimintaan on leikattu vuositasolla 70 000 €. Tätä leikkausta kompensoi kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sekä perusopetuksen yhteisellä pilotoinnilla tarjoamat kulttuuri- ja liikuntakerhot kahdeksan koulun 1-2- luokkalaisille. Valtio on nostanut kuntien omarahoitusosuutta koulujen kerhotoiminnasta jatkossa 25 prosentista 30 prosenttiin

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen ja aikuisten lukiokoulutuksen uudet opetussuunnitelmat on otettu käyttöön 1.8.2016 alkaen. Uusia pedagogisia toimintatapoja ja uutta oppimista kehitetään opettajien pedagogisissa tapaamisissa, sähköisten ylioppilaskirjoitusten projektissa sekä Digiluokka – uudistuva oppimistila ja Robolukio -hankkeissa.

Opetushallitus on myöntänyt Vantaan lukioden yhteiselle Tulevaisuuden oppimistila -digioppimisen Living Lab -hankkeelle avustuksen. Hankkeen tavoitteena on kehittää uusia pedagogisia käytäntöjä, joihin integroituu entistä paremmin oppimisympäristö ja digitaaliset ratkaisut.

Vaskivuoren, Martinlaakson ja Sotungin lukiot on hyväksytty valtakunnalliseen lukioden kehittämisverkostoon ajalle 1.8.2016–31.12.2018. Kehittämisverkoston tavoitteena on kehittää ja uudistaa lukioden pedagogiikkaa, opiskelu ympäristöjä ja toimintakulttuuria.

Keväällä 2016 perusopetuksen päätti 2169 nuorta. Yhteishaun jälkeen ilman koulutuspaikkaa oli 131 nuorta (6 %). Heinä–elokuun aikana osa nuorista on saanut peruutuspaikan ammatillisesta oppilaitoksesta ja osa lukiokoulutuksesta. Lisäksi perusopetuksen jälkeisiin valmistaviin koulutuksiin hyväksyttiin 195 nuorta. Perusopetuksen oppilaanohjaajat sekä ohjauskeskus Kipinän työntekijät ottavat elokuussa yhteyttä kaikkiin ilman opiskelupaikkaa jääneisiin nuoriin.

Varhaiskasvatus

Uuden varhaiskasvatuslain myötä subjektiivista päivähoito-oikeutta rajattiin 20 tuntiin viikossa niiltä perheiltä, joissa vanhemmat ovat kotona. Lainsäädännön vaikutus lapsimäärään ja varhaiskasvatuspalvelujen käyttöön tulee näkymään vähitellen syksyn 2016 aikana.

Varhaiskasvatuksessa on toukokuussa ollut 211 lasta enemmän kuin tammikuussa (kunnallisessa +119 ja yksityisessä +92). Uudet lapsitilastot ovat saatavissa lakimuutosten vuoksi vasta syyskuussa. Päivähoitoikäisten lasten määrän ennustettiin vähenevän tänä vuonna 50 lapsella.

Aurinkokiven päiväkotiki Kivistössä aloitti toimintansa elokuussa ja Simonkallion päiväkotiki aloittaa toimintansa syyskuun alussa. Rajakylän paviljonki aloitti toimintansa huhtikuussa ja Peltolan sekä Illenpihan paviljongit aloittivat toimintansa elokuussa. Päiväkodit Minkkipuisto ja Helmivene ovat lopettaneet toimintansa kuten myös ryhmäperhepäiväkodit Pikku-Lauri, Tanhurinne ja Onnentupa. Perhepäivähoidon paikat ovat vähentyneet vuoden alusta 20 paikalla.

Yksityiset päiväkodit Jalokivi Kivistössä ja Oivallus Päiväkummussa aloittivat toimintansa elokuussa 2016. Yksityinen ryhmäperhepäiväkotiki Top-top lopetti toimintansa 31.7.2016.

Kaupunginkirjasto

Tikkurilan kirjaston aukiolotunteja arkisin ja sunnuntaisin on voitu automaation ja itsepalvelun avulla lisätä nykyisen talousarvion puitteissa. Kokeiluna aloitettu laajennus on keväällä muutettu pysyväksi. Kirjaston kumppaniyrityksen kanssa kehittämä mobiilisovellus kaikkeen kirjastoasiointiin julkaistiin kesäkuun alussa. Musiikkikirjastotoiminnan kehittäminen on käynnistynyt ja herättänyt välittömästi myös kansainvälistä kiinnostusta.

Ruotsinkieliset palvelut

Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa luovuttiin heinäkuun lopussa ostopalveluista. 1.8.2016 avattiin uusi ruotsinkielinen lapsiryhmä Kartanonkosken päiväkotiin, parantaen näin ruotsinkielistä palveluverkkoa.

Ruotsinkielisten palvelujen tulosalueella työskenneltiin esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien parissa ja ne otettiin käyttöön syyslukukauden alkaessa. Toukokuussa alkoivat jo 6-luokkalaisten vierailut yrityskylässä Espoossa uuden tulevan opetussuunnitelman mukaisesti. Helsingin gymnasiumille myönnettiin 30 000 euron projektiavustuksen Opetushallituksen oppimisympäristö hankerahoituksesta kesäkuussa 2016, Learning by Sharing – hankkeelle. Vuoden alussa alkanut tulosalueen HYVIS-puheenjohtajuus jatkuu vuoden loppuun sisältäen mm työpaikkavierailu pilottia ja Moikkaa muukalaista kampanjaa.

Kulttuuripalvelut

Ei muutoksia.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden toiminnot ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Vuoden toisen vuosineljänneksen aikana on keskitytty liikuntayhtiöiden toimintojen liittämiseen mukaan liikuntapalveluiden perustoimintaan. Uusien avustuserusteiden mukaiset avustuslajit on otettu kokonaisuudessaan käyttöön ja tilavarausprosessia on edelleen kehitetty.

Nuorisopalvelut

Alueellista nuorisotyötä kehitettiin vahvasti Länsimäen alueella, mm. nuoret itse järjestivät avointa toimintaa nuorille. Nuorten asiakastytyytyväisyysaste nuorisotaloilla oli edelleen korkea. Nuorisotakuuta toteutettiin monialaisen yhteistyönä nuorten työpajatoiminnassa ja monialaisissa hankkeissa. Nuorten määrä koko työpajatoiminnassa kasvoi.

Maahanmuuttajataustaisia nuoria oli yli 20 %, heitä ei toiminta kuitenkaan tavoita vielä riittävästi. Yhteistyötä kehitettiin edelleen maahanmuuttajajärjestöjen kanssa.

Kesätoiminta oli vilkasta ja monipuolista. Nuorisopalvelut palkkasi kesätoimintaan 32 nuorta. Ankkapartio ja Nuorisotyöraiteilla- hanke teki laajaa monialaista nuorisotyötä Aseman Lapset ry:n, SPR:n turvatalon, poliisin, maahanmuuttajajärjestöjen ja nuorten kanssa.

Vaikuttajapäivän aiheena oli kiusaaminen ja sen vastaiset toimenpiteet.

Kaikki kehittämishankkeet etenivät suunnitellusti. Ulkopuolisen rahoituksen määrä oli 2015 tasolla. Uutena hankkeena aloitti OKM:n rahoittama Nuoret digitalisten sisältöjen tuottajana. OKM:n jatkorahoitus saatiin Nuorisotyö raiteilla hankkeeseen.

Ammatillinen koulutus

Varian hallinnon ja toiminnan uudistaminen ja sopeuttaminen muuttuvaan rahoitustasoon on aloitettu. Suurimpia muutoksia ovat aikuiskoulutuksen järjestämisen vastuun siirtyminen opetusaloille, kulttuurin opetusalan jakaminen hallinnollisesti tekniikan ja matkailu-, ravitsemis- ja talousalan opetusaloille, opetuksen tukipalvelujen työntekijöiden vastuuajakomutukset ja uudelleen organisointi sekä opetuksen ja ohjauksen muuttaminen vastaamaan TUTKE2-mukaista toimintaa. Opetusresursseista on karsittu 6-8% lukuvuoden 2016-17 alusta lukien. Tilojen käytön tehostamiseksi on päätetty luopua Leinikkien vuokratilasta.

Ammatillisen koulutuksen ennakointia toteutetaan Ennakointikamarissa Helsingin seudun ammatillisten koulutuksen järjestäjien ja ammattikorkeakoulujen sekä Helsingin seudun

kauppakamarin, Uudenmaan liiton ja Ami-säätiön rahoittamana. Vuoden 2016 aikana Ennakointikamareissa on käsitelty mm. digitalisaation vaikutusta työelämään, SOTE-uudistusta ja työelämän roolia oppimisen näkökulmasta.

Vantaa on mukana myös Uudenmaan liiton koordinoimassa Yhdessä koulutustakuuseen! – hankkeessa.

Aikuisopisto

Toiminnan tehokkuutta on pyritty lisäämään kiinnittäen kuitenkin huomiota palvelujen saatavuuteen. Sähköisiä työkaluja pyritään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti mm. asiakaspalvelussa. Opetustarjontaa suhteessa opetuksen kysyntään tarkastellaan aktiivisesti.